

Undgå sen flytning før kælvning

Ny adfærdsforskning viser, at køer isolerer sig under kælvning og at flytning tæt på kælvningstidspunktet kan forlænge selve kælvningsforløbet.

Studier af kvæg under nær-naturlige forhold har vist, at køer søger isolation fra flokken før kælvning. Dette afhænger dog af omgivelserne. På en græsmark, hvor mulighederne for at isolere sig var begrænsede, blev køerne i nærheden af flokken når de kælede, mens de, i mere naturlige omgivel-

ser med træer og buske, isolerede sig fra flokken.

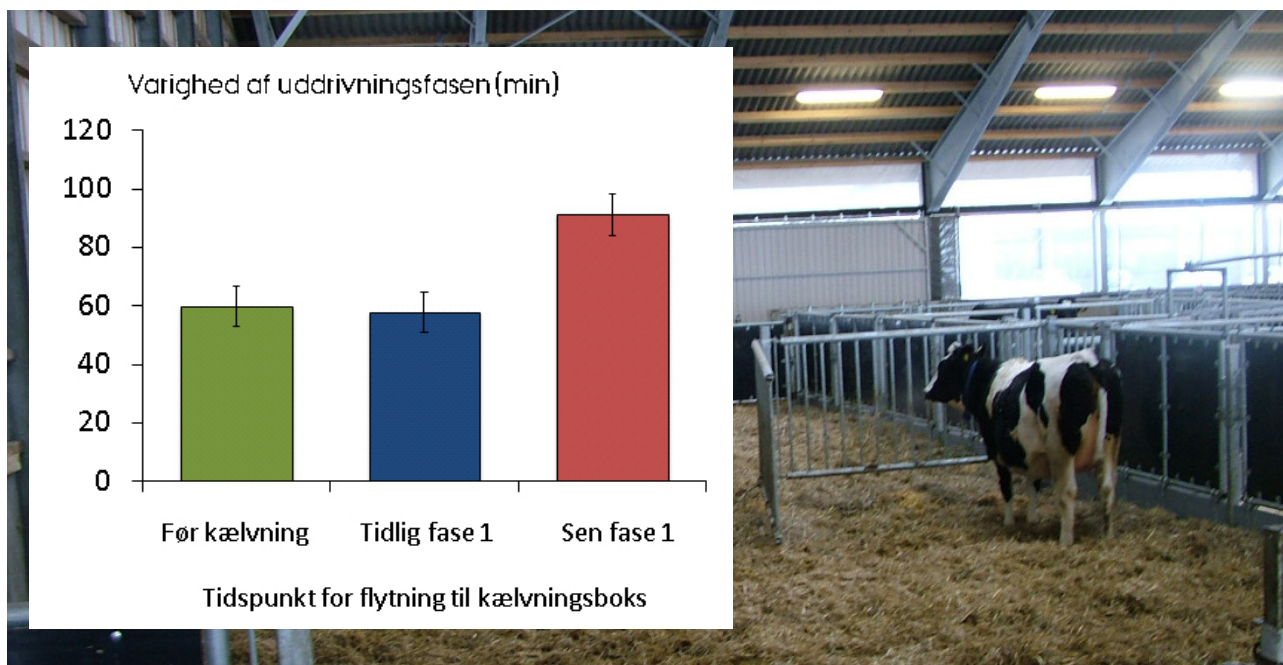
Køer på stald foretrækker også isolation

En ny undersøgelse ved AU, Foulum har vist, at også køer opstaldet indendørs isolerede sig under kælv-

ning, hvis de havde mulighed for det. I en kælvningsafdeling, med en fælles forberedelsesboks og tilknyttede enkeltkælvningsbokse, havde halvdelen af kælvningsboksene åbne sider og halvdelen delvist lukkede sider. I bokse med delvist lukkede sider kunne køen vælge mellem isolation i et afskær-

Figur 1. Varighed af kælvningens anden fase hos køer flyttet til kælvningsboks enten i god tid før kælvning, tidligt i kælvningens første fase, eller sent i kælvningens første fase

met hjørne og kontakt med kørerne i fællesboksen i en åben del af kælvningsboksen.

Resultaterne viste, at køer i delvist lukkede kælvningsbokse foretrak at kælte i det afskærmede hjørne, mens det var tilfældigt, hvor i boksen køer i åbne kælvningsbokse kælvende. Kørerne søgte isolation i timerne omkring selve kælvningstidspunktet, hvilket kan have hjulpet til at reducere stress i forbindelse med kælvning.

Sen flytning forlænger kælvningsforløbet

Kælvning kan inddeles i tre faser; i den første fase sker en udvidelse af fødselsvejen, i den anden fase uddrives kalven gennem fødselsvejen, og i den tredje fase afstødes moderkagen. Køer flyttes ofte til kælvningsboksen umiddelbart før kælvning, men det er uvist, hvor-

når det er bedst at flytte koen. I et studie ved AU, Foulum blev køer flyttet til en enkeltkælvningsboks på ét af tre tidspunkter før kælvning;

- 1) i god tid før kælvning,
- 2) tidligt i kælvningens første fase eller
- 3) sent i kælvningens første fase

Hos køer, der blev flyttet sent i kælvningens første fase, sås en længere varighed af kælvningens anden fase. Disse køer lå også ned i kortere tid, den sidste time før kælvning, end køer der blev flyttet tidligere. Resultaterne viser, at sen flytning før kælvning øger risikoen for at forlænge selve uddrivningsfasen, hvilket kan være associeret med øget smerte, inflammation og øget risiko for kælvningsbesvær. På den anden side fandtes ingen negative virkninger af at flytte kørerne i god tid før kælvning.

Links til videre læsning:

Jensen, M. B. 2012. Behaviour around the time of calving in dairy cows. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 139: 195-202.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.applanim.2012.04.002>

Proudfoot, K. L., M.B. Jensen, P.M.H. Heegaard, M. A. G. von Keyserlingk. 2013. Effect of moving dairy cows at different stages of labor on behavior during parturition. *J. Dairy. Sci.*
<http://dx.doi.org/10.3168/jds.2012-6000>

Flere oplysninger

Margit Bak Jensen,
Aarhus Universitet,

MargitBak.Jensen@agrsci.dk